Noord-Nederland

Kennis in de Regio x Klimaatbestendige Stad

Sfeerverslag bijeenkomst in Groningen | 10 oktober 2023

“Laten we onderwijs, ruimte en zorg ook betrekken bij klimaatadaptatie”

De derde regionale kennisbijeenkomst ter afsluiting van zeven jaar NKWK-onderzoekslijn Klimaatbestendige Stad vond plaats in de Energy Barn in Groningen. Deze moderne, duurzaam gebouwde schuur annex vergaderlocatie staat op de Zernike campus. Naast vele innovatieve bedrijven zijn hier zowel locaties van de Rijksuniversiteit Groningen gevestigd, als van de Hanzehogeschool. In de zaal zaten dan ook bovengemiddeld veel jonge deelnemers. En ook de deelsessies na de plenaire aftrap focusten vaker dan anders op het belang van een goede afstemming tussen onderwijs en praktijk.

KNMI Klimaatscenario’s

De dag voor de kennisbijeenkomst presenteerde het KNMI zijn nieuwe klimaatscenario’s. “De grote lijn in alle scenario’s was helder”, schetst dagvoorzitter Carleen Mesters. “De zomers worden droger, de winters worden natter. Wat we nu nog als extreem zien, is straks gemiddeld. En de zeespiegel zou wel eens sneller kunnen stijgen dan tot dusverre werd voorzien.”

Wat de impact is van de door het KNMI voorspelde hevige buien, vraagt Mesters aan Oscar Kunst, die namens Rioned bij de kennisdag aanwezig is. Kunst schetst kort de huidige indeling van de buientypes die de koepelorganisatie voor stedelijk waterbeheer en riolering nu hanteert. “We zullen onze kennisbank gaan aanpassen aan de inzichten uit de scenario’s”, kondigt hij aan.

Regionaal Bestuurlijk Overleg Noord

Lodewijk Schiltkamp van Regionaal Bestuurlijk Overleg Noord (RBON) gaat in op de vraag welke klimaatadaptatievraagstukken specifiek zijn voor regio Noord. “Om die vraag te kunnen beantwoorden, zul je eerst moeten weten hoe die regio er precies uitziet”, zegt hij. Aan de hand van een viertal kaarten laat hij zien dat de Deltaplannen voor waterveiligheid, zoetwater, ruimtelijke adaptatie en waterkwaliteit vertegenwoordigd zijn aan verschillende bestuurlijke tafels met vaak net wat andere geografische grenzen.

Het meest trots is hij, zegt hij in antwoord op een vraag van de dagvoorzitter, op het feit dat hij in die tamelijke complexe bestuursorganisatie de juiste mensen bij elkaar heeft gebracht. “Nu liggen er een gezamenlijke strategie en uitvoeringsagenda. Dat is onontbeerlijk voor een thema als klimaatadaptatie. Dat moet je samen oppakken.”

Oude denkpatronen doorbreken

Tineke Pijnacker, waterambassadeur namens gemeente Súdwest-Fryslân, kan die stelling alleen maar onderschrijven. “De waterambassadeurs zijn vertegenwoordigers van de regio. Wij bereiden interregionale overleggen voor en vormen zo een vooruitgeschoven post van de gemeentes, met het doel de verschillende overheden bij elkaar te brengen.”

Pijnacker roept de jongeren in de zaal op om vandaag een bijdrage te leveren aan een meer integrale aanpak van klimaatadapatie. “Ik ben blij dat jullie erbij zijn”, zegt zij. “Ik ben vijftig-plus en zelfs al oma; ik merk dat ik soms vastzit in oude denkpatronen. Laat jullie stem horen, vanmiddag bij de workshops. Daar kan de oudere generatie wat van leren.”

Akkoord van Groningen

Eric Lanooy, Programmamanager Klimaatadaptatie voor de provincie Groningen, brengt het Akkoord van Groningen onder de aandacht. Dit is de strategische agenda van Groningen en omgeving waarin kennis en innovatie centraal staan. “Regionale overheden leggen hierin, samen met de Rijkuniversiteit Groningen, hbo- en mbo- opleidingen hun ambities vast rond economische gedreven innovatie. Een belangrijk thema daarin is klimaatadaptatie.”

Lanooy: “We denken bij klimaatadaptatie vaak meteen aan technische maatregelen. We zouden wat mij betreft meer moeten kijken naar aanpassing van ons grondgebruik. Dat is ook een belangrijke knop om aan te draaien. Het is tijd voor Natura 2100 doelen.” Uit het nieuwe Nationaal Deltaprogramma, dat op Prinsjesdag werd gepresenteerd, zou Lanooy graag per direct het advies overnemen om op alle plannen een generatietoets toe te passen. “Ik zou nog verder willen gaan: laten we bij klimaatadaptatie niet alleen meer aandacht besteden aan onderwijs, maar ook aan sectoren als ruimte en zorg.”

Kennisrevue

Kees Broks van NKWK-STOWA laat een selectie van ontwikkelde kennishulpmiddelen de revue passeren. Recente toevoeging aan de kennisbank is het overzicht van Groenblauwe netwerken, laat hij zien. "De nieuwe klimaatscenario's van het KNMI zijn hierin nog niet verwerkt", zegt Broks, "Dat gebeurt uiteraard zo snel mogelijk."

De kennisbank is beschikbaar op het Kennisportaal Klimaatadaptatie via de projectpagina van het NKWK onderzoekslijn Klimaatbestendige Stad, en als download via KennisRevue Kennis in Regio x Klimaatbestendige Stad 2023.

Lagerhuisdebat

In het inmiddels bijna traditionele Lagerhuisdebat, deze keer onder leiding van Oscar Kunst, stemmen de deelnemers aan de kennisdag met hun voeten. Voor elk van de geponeerde stellingen stellen de voorstanders zich aan de ene, de tegenstanders aan de andere kant van de Energy Barn op.

Ook in regio Noord maakt vooral de stelling 'Integraal werken is versnellend/vertragend' de tongen los. Uiteindelijk lijkt er consensus te ontstaan rond de visie dat integraal werken aanvankelijk vertraagt, maar uiteindelijk wel degelijk versnelling oplevert.

Verdiepende deelsessies

Na een korte pauze gaan de deelnemers uiteen voor verdiepende deelsessies. Over samenwerking en governance, bijvoorbeeld, en over de Maatlat Klimaatadaptief bouwen. Maar er zijn ook sessies met titels als 'Van praktijk naar college en weer terug' en 'Hoe maken we de arbeidsmarkt toekomstbestendig voor klimaatadaptatie?'

De diversiteit van het aanbod wordt gewaardeerd, klinkt door in de plenaire afsluiting na afloop. "Laten we alle opgedane kennis ook uitdragen en ernaar handelen", sorteert Lodewijk Schiltkamp alvast voor op de praktijk. "Een andere aanpak begint tenslotte bij onszelf."

Volgende kennisbijeenkomsten

De eerstvolgende bijeenkomst is voor de regio Midden, op 31 oktober in het stadhuis van Culemborg.

Alle data zijn te vinden in de evenementen-agenda van het Kennisportaal Klimaatadaptatie. Hier zijn ook de inhoudelijke programma's en de aanmeldlink ruim voor elke bijeenkomst beschikbaar.